

Sygn. akt VIII U 762/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 9 sierpnia 2017 r. w Gliwicach

sprawy R. M. (M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania R. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 30 listopada 2016 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu R. M. prawo do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z art. 110 A ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poczynając od dnia 1 listopada 2016 r.;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

VIII U 762/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 listopada 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 04 listopada 2016r. odmówił R. M. prawa do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury albowiem nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru był niższy niż 250%.

Ubezpieczony w odwołaniu od powyższej decyzji domagał się ustalenia zarobków w oparciu o dokumenty z akt emerytalnych oraz akt osobowych i zmiany zaskarżonej decyzji .

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podając, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. decyzją z dnia 25 stycznia 1990 r. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od dnia 10 sierpnia 1989 r

Do dnia 31 lipca 1990 r. ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu w KWK (...) w K..

Ubezpieczony R. M. w dniu 04 listopada 2016 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniosek o przeliczenie emerytury na podstawie art. 110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. z 2016r., poz. 887 z późn. zm.). Do wniosku dołączył Zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawione przez J. Spółkę (...) oraz (...).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. decyzją z dnia 30 listopada 2016r. odmówił R. M. prawa do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury albowiem nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru był niższy niż 250%.

Organ rentowy w toku postępowania wyliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w oparciu o przedłożone zarobki z wybranych 20 najkorzystniejszych lat na 240, 52 %

Organ rentowy do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia za okresy nieudokumentowane tj za lata od 01.01.1971 do 31.01.1972 oraz 01.01.1976- 31.12.1977 przyjął minimalne wynagrodzenie.

Rok	wynagrodzenie w złotych	kwota roczna przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy	stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia w %
1971	(...),00	(...)	42,41
1972	(...),00	(...)	208,24
1973	(...),00	(...)	242,35
1974	(...),00	(...)	250,40
1975	(...),00	(...)	224,27
1976	(...),00	(...)	28,03
1977	(...),00	(...)	29,01
1978	(...),00	(...)	219,57
1979	(...),00	(...)	255,79

1980	(...),00	(...)	285,33
1981	(...),00	(...)	257,00
1982	(...),00	(...)	340,18
1983	(...),00	(...)	336,45
1984	(...),00	(...)	327,97
1985	(...),00	(...)	340,42
1986	(...)	(...)	371,24
1987	(...),00	(...)	347,11
1988	(...),00	(...)	291,53
1989	(...),00	(...)	266,50
1990	(...),00	(...)	146,49

R. M. zatrudniony był w KWK (...) w okresie od dnia 26 maja 1965 r. do dnia 31 stycznia 1972r. Zajmował stanowisko:

- robotnika dołowego do 1 czerwca 1968 r.

- górnika

Wynagrodzenie ubezpieczonego wynosiło za lata za które brak zarobków:

- od 01 czerwca 1968 r. do 30 listopada 1968 r. 50 zł za dniówkę,

- od 01 grudnia 1968 r. 106 zł za dniówkę.

Wskazana wysokość wynagrodzenia ubezpieczonego wynika ze znajdującej się w aktach osobowych kartoteki personalnej.

Ubezpieczony w okresie od dnia 03 stycznia 1973 r. do dnia 31 lipca 1990 r. zatrudniony był w KWK (...) w K.. Zajmował stanowisko :

- górnika pod ziemią od 03 stycznia 1973 r. do 28 lutego 1977 r.

- nadgórnika oddziału wydobywczego pod ziemią od 01 marca 1977 r. do 31 marca 1979,

- sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pod ziemią od 01 kwietnia 1979 r. do 31 lipca 1990 r.

Wynagrodzenie ubezpieczonego wynosiło za lata za które brak zarobków:

- od 01 lutego 1974 r. do 28 lutego 1977 r. . 136 zł za dniówkę,

- od 01 marca 1977 do 31.03.1979 r. 4.300 zł plus premia w wysokości 1.000 zł.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o akta emerytalne ubezpieczonego (w załączeniu) oraz akta osobowe ubezpieczonego (w załączeniu).

Sąd w całości uznał za wiarygodne zgromadzone w sprawie dokumenty, nie budziły one wątpliwości i ich treść nie była kwestionowana przez strony postępowania.

Mając na uwadze okoliczność, że uwzględnienie wyłącznie wynagrodzenia ubezpieczonego wynikającego z informacji zawartych w aktach osobowych oraz w przepisach branżowych okazało się wystarczające do ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w oparciu o zarobki z okresu 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu w wysokości przekraczającej 250% - Sąd nie oddalił zgłoszony przez ubezpieczonego wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do ponownego obliczenia wysokości emerytury w myśl art. 110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. z 2016r., poz. 887 z późn. zm.).

Zgodnie z treścią art. 110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. z 2016r., poz. 887 z późn. zm.) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Zgodnie natomiast z treścią art. 15:

1. Podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

4. W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1)oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;

2)oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;

3)oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz

4)mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

5. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

6. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony posiada uprawnienie do przeliczenia emerytury w oparciu o wskazany przepis art. 110a. Spełnione zostały bowiem wszystkie przesłanki określone w tym przepisie.

Ubezpieczony do przeliczenia świadczenia wskazał podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia z okresu 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu i przypadającą w części po przyznaniu świadczenia. Emerytura została przyznana od dnia 10 sierpnia 1989 r. i po przyznaniu świadczenia ubezpieczony pracował do dnia 31 lipca 1990 r., a do przeliczenia świadczenia przyjęto zarobki z lat 1971-1990. Ponadto uzyskany w wyniku przeliczenia wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy niż 250%.

Odtworzone wynagrodzenie ubezpieczonego w oparciu o kartotekę personalną i przepisy branżowe za rok 1971 wynosi:

$106 \text{ zł} \times 26 \text{ dni} \times 12 = 33.072$

Karta Górnika : $11,20 \text{ zł} \times 26 \text{ dni} \times 12 = 3.494,40$

Deputat węglowy: $8 \text{ ton} \times 550 = 4.400$

Co daje łącznie zarobki w wysokości **40.966,40 zł**

Na podstawie protokołu dodatkowego nr 265/PW z dnia 05.12.1968 r. do Układu Zbiorowego, wysokość Karty Górnika wynosiła 11,20 zł po 5 latach pracy. W 1971

ubezpieczony legitymował się 5 letnim zatrudnieniem w KWK (...) zatrudniony był od 26 maja 1965 r.

Pracownicy kopalni mający na utrzymaniu rodzinę i pracownicy samotni prowadzący własne gospodarstwo domowe mieli prawo do deputatu węglowego w ilości 8 ton w stosunku rocznym, zaś pracownicy samotni nie prowadzący własne gospodarstwa domowego mieli prawo do deputatu w ilości 2 ton w stosunku rocznym.

Ubezpieczony był żonaty od dnia 22 sierpnia 1964 r. zatem w 1971 miał prawo do 8 ton węgla.

Odtworzone wynagrodzenie ubezpieczonego w oparciu o kartotekę personalną i przepisy branżowe:

- za rok 1976 wynosi:

$136 \text{ zł} \times 25 \text{ dni} \times 12 = 40.800$

Karta Górnika: $25 \% \text{ płacy zasadniczej} = 10.200$

Deputat węglowy 8 ton $\times 550 = 4.400$

Co daje łącznie zarobki w wysokości **55.400 zł**

- za rok 1977 wynosi:

$136 \text{ zł} \times 25 \times 2 \text{ miesiące} = 6.800$

Za 10 miesięcy – 5.300 x 10 mcy = 53.000

Karta Górnika : 25 % x 49.800 = 12.450 zł

Deputat węglowy: 4.400 zł

Co daje łącznie zarobki w wysokości **76.650 zł**

Od 01 stycznia 1973 r. powrócono do procentowych stawek Karty Górnika i od 01.10.1974 r. wprowadzono wzrost KG po 10 i 20 latach pracy tj:

- po 10 latach – 25 % płacy zasadniczej,

-po 20 latach – 30 % płacy zasadniczej

W roku 1976 i 1977 ubezpieczony legitymował się ponad 10 letnim stażem pracy, zatem przysługiwała mu Karta Górnika w wysokości 25 % płacy zasadniczej.

Wyliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przedstawia się zatem następująco:

Rok	wynagrodzenie w złotych	kwota roczna przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy	stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia w %
1971	(...),40	(...)	144,79
1972	(...),00	(...)	208,24
1973	(...),00	(...)	242,35
1974	(...),00	(...)	250,40
1975	(...),00	(...)	224,27
1976	(...),00	(...)	107,84
1977	(...),00	(...)	139,00
1978	(...),00	(...)	219,57
1979	(...),00	(...)	255,79
1980	(...),00	(...)	285,33

1981	(...),00	(...)	257,00
1982	(...),00	(...)	340,18
1983	(...),00	(...)	336,45
1984	(...),00	(...)	327,97
1985	(...),00	(...)	340,42
1986	(...)	(...)	371,24
1987	(...),00	(...)	347,11
1988	(...),00	(...)	291,53
1989	(...),00	(...)	266,50
1990	(...),00	(...)	146,49

Suma wskaźników wynosi zatem: 5.102,47 :20, co daje **255,12 %**

Sąd zwraca uwagę, iż w postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym. Postępowanie sądowe oparte jest o zasadę swobodnej oceny dowodów. Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia czy wysokość osiąganych dochodów, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w Kodeksie postępowania cywilnego - uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984r., III UZP 6/84; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984r., III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006r., I UK 179/06; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., I UK 115/06; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., II UKN 186/97; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996r., II URN 3/95. W wyroku z dnia 14 czerwca 2006r., I UK 115/06, Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że „wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi. Nie obowiązuje wówczas ograniczenie wynikające z § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. z 1983r., Nr 10, poz. 49 z późn.zm.)”.

Nadto trzeba zauważyć, że pracownik nie może ponosić negatywnych konsekwencji wynikających z faktu, iż jego dokumenty płacowe za dany okres zaginęły, bądź zostały zniszczone. Ma on prawo dowodzić wysokości osiąganego wynagrodzenia wszelkimi środkami dowodowymi.

Mając zatem na uwadze powyższe ustalenia i rozważania Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., uwzględnił odwołanie zobowiązując organ rentowy do przeliczenia emerytury ubezpieczonego w oparciu o przepis art. 110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz.U. z 2016r., poz.

887 z późn. zm.).

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. i § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz. 1804 z późn. zm.).

(-) SSR del Magdalena Kimel